

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 41. Conficta Religionis gravamina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Sæc. XVIII. Concordata Anno 1699. Art. 7. ejus-
 A. C. 1727. modi matrimonia Calvinistis indulse-
 rint, & hi pacto oneroso hanc liber-
 tatem acquisiti fuerint, proin hæc li-
 bertas per statutum eis adimi nequeat.
 His ponderatis Senatus decrevit, hoc
 quidem statutum in suo robore esse
 conservandum, ad contrahentium ta-
 men preces Magistratum, si bene visum
 fuerit, dispensare posse.

§. XLI.

Conficta Religionis gravamina.

Jam ab aliquot annis Lutherani Præ-
 dicantes circuiere Salisburgenses
 alpes, ut facerent unum alterumve
 Profelytum ex illis, qui ob tardius
 ingenium, animumque versutix impe-
 ritum objecto liberioris vitæ hamo fa-
 cile capi poterant: Ejusmodi condi-
 tionis erant duo Coloni, Rupertus
 Leiber, ejusque Avunculus nomine
 Martinus Dillener, qui Werfæ, Salis-
 burgensi oppido agentes per libros hac
 secta infectos misere decepti fuerunt,
 suoque fanatismo impulsivi inde emigrare
 pararunt. Re autem detecta ambo de
 apostasia convicti promeritas dederunt
 pœnas, bimestri carcere multati, per-
 versisque libris spoliati. Hæc ubi re-
 sciverat Ruperti Filius mox ad Saxo-
 niæ

niæ Electoris Oratorem libellum sup-
 plicem dedit, in quo falsissime expo-
 suit, ejus Patrem in Lutherana Reli-
 gione natum atque educatum hos li-
 bros a suis Majoribus recepisse, & Sa-
 cram Cænam recipiendi animo alior-
 sum pergere voluisse, nunc vero de-
 terrimo carcere detineri, donec purio-
 rem Evangelii doctrinam ejuraturus
 esset, Werfæ autem Prætorem nulla-
 tenus Religionis Zelo, sed duntaxat
 miseræ hujus familiæ bona aucupandi
 studio, inscio & fors & invito Principe
 atque Archiepiscopo Salisburgensi, ad
 tantas immanitates devenisse &c. Ad
 has preces inclinatus Augustus He-
 nich Saxonici Electoris Secretarius
 nomine *Corporis*, ut vocant, *Evange-
 licorum* ad L. B. de Zillersberg Salis-
 burgensem Legatum literas dedit, in
 quibus Rupertum & Martinum e car-
 ceribus liberari, eisque ablatos libros
 restitui, illataque damna refarciri, ac
 denique ipsis sua bona vendendi liber-
 tatem concedi petiit. Verum ad hæc
 Salisburgensis Legatus respondit, fal-
 sissimum esse, I. quod ambo delinquen-
 tes in Lutheri secta nati, educatique
 fuissent; omnibus enim esse perspectum,
 utrumque in Religione Catholica natos
 atque enutritos fuisse, II. eos non ob
 emigrandi voluntatem fuisse custodiæ
 datos,

Sæc. XVIII.

A. C. 1727.

Sæc. XVIII. datos, sed quia prohibitos, hæretici-
 A. C. 1727. cosque libros contra Cæsaris & Salis-
 burgensis Principis interdictum non
 modo retinissent, sed etiam *cum per-
 versione aliorum* in Salisburgensi ditone
 vendidissent, ac divulgassent; vi au-
 tem pacis Westphalicæ nequidem Im-
 perii Principibus licitum esse, *alienos
 subditos ad suam Religionem pertrahere,
 eave causa in defensionem aut protectio-
 nem suscipere, illisve ulla ratione patroci-
 nari*, potiori ergo ratione privato cu-
 jusdam Principis subdito diversam re-
 ligionem profitenti vetitum esse, ac
 nullatenus licere, prohibitos libros re-
 tinere, eosque in ditone, in qua Lu-
 therana Religio nec publicum nec pri-
 vatum exercitium in anno normali ha-
 buit, in alios disseminare, ac diven-
 dere. Cum ergo constaret, immatu-
 ros hosce Apostolos *in re plane illicita
 versari*, speciem facti malitiose expo-
 suisse, & falsa narrasse, hinc Salisbur-
 gensis Archiepiscopum confidere,
 Evangelicos imposterum iniquis, fri-
 volisque ejusmodi delatoribus aures
 minime præbituros, sed eos ad suos
 Principes remissuros, præcipue cum
 Salisburgensis Princeps jamjam die
 nona Maij ambos hosce subditos rela-
 xari, eosque circa fidei suæ professio-
 nem audiri jussisset, ut cum eis juxta
 Im-

Imperii leges procederetur. Ita de- Sæc. XVIII.
 mum hæc falsitatum machina per ge- A. C. 1727.
 nuinam facti expositionem facile dif-
 filiit.

Eodem numero habebantur que-
 relæ, quas Ursula Ranerin deferebat;
 cum enim ejus Pater Andreas Raner
 Kiebisfeldensis Colonus Lutheri Bi-
 blicia, aliosque hujus sectæ libros apud
 se retineret, illisque continuo uteretur,
 ejus Filius religione Catholicus infau-
 stam Patris sui vicem dolens, pœnas-
 que sancitas veritus, rem Oenipontano
 manifestavit Consilio, cujus jussu An-
 dreas die vigesima septima Maij Kie-
 bisfeldii custodiæ dabatur: Tertia
 autem post die in publico supplicii loco
 lignorum strues accendebatur, & Bi-
 blicia, duo cantilenarum libri, Haber-
 manni libellus precatorius, & Para-
 disii Hortulus, alique libri prohibiti,
 præsentate ipso reo, & assistentibus ju-
 stitiæ Administris comburebantur, quo
 facto Andreas die prima Junii Kuffstei-
 nium deductus ibidem inclusus est. Hic
 vero captata occasione colloquendi cum
 Filia sua Ursula illam rogabat, ut Pro-
 testantes Principes sollicitaret, quate-
 nus Hi Patrem liberum dimitti, eique
 suisque prolibus emigrandi licentiam
 concedi, apud Tyrolense Consilium im-
 petraret, quod etiam ejus precibus
 datum

Sæc. XVIII. datum est, Catholicis ejusmodi profes-
 A. C. 1727. lytos Lutheranae Ecclesiae adeo non
 invidentibus, ut etiam suam Ecclesiam
 ab hac fæce expurgari lætarentur.

§. XLII.

*Dissidium inter Vadegotiæ Abbatem,
 & Pont-Saraviensem Co-
 mitem.*

Fruebatur jam a tempore memoriam
 hominum excedente exemptionis
 prærogativa, longe celeberrima Præ-
 monstratensium Abbatia nomine Vade-
 gotia in Austrasia tertio lapide a Sara-
 Ludovici Urbe sita: postquam vero
 Carolus Ludovicus Nassavio - Pont-
 Saraviæ Comes religione Lutheranus
 sui Comitatus Regimen adierat, hanc
 Abbatiam, ejusque bona ac subditos
 sibi tanquam supremo Domino Terri-
 toriali subjectos esse obtendebat. Op-
 ponebat jam tum Gretschenus Abbas
 hujus Monasterii, exemptionis privi-
 legium & foundationis ac donationis
 diploma ab Henrico IV. Imperatore
 concessum, vi cujus hæc Abbatia pro
 immediato Imperii Statu agnosceba-
 tur: id etiam ex literis, ut vocant
Reversalibus Anno 1466. datis constare,
 & Comitibus nonnisi *protectionis* ac de-
 fensionis jus competere, demonstrabat.

Nihilò